

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. III.

Vsebina: 32. Prva obletnica mojega prihoda v ljubljansko škofijo. — 33. Indictio universalis Iubilaei anni sancti millesimi noningentesimi. — 34. Kanonična vizitacija in sv. birma. — 35. Slostvo. — 36. Konkurni razpis. — 37. Škofijska kronika.

1899.

32.

Prva obletnica mojega prihoda v ljubljansko škofijo.

I.

Zatrepetal sem v dnu svoje duše, ko sem izvedel, da bom imenovan škofom ljubljanskim. Saj sem iz daljave gledajoč opazil, kako je mila domovina moja razburjena in v razne silno nasprotne tabore razdeljena. Čital sem, kako se grdi knez in škof ljubljanski, kako se preganjajo delavni duhovniki, kako narašča demokracija, kako prevladuje bogati tuji živelj, kako vpije na pomoč trgovski stan, kako si nasprotujejo razne domače stranke. Zdelo se mi je, da je v boju mnogo mnogo strasti, da so preostri tudi konservativni, Bogu in narodu vdani organi; zdelo se mi je, da so tudi oni zakrivili strastno, brezobzirno odpornost od druge nasprotne strani; mislil sem, da mi morebiti časopisi ne prikazujejo prave slike mile mi domovine.

Ker so mi prevzvišeni knez in škof Missia pogum dajali in me tolažili, da bom mogel mnogo storiti za Boga, za cerkev in za dom, umiril sem se in vdal se popolnoma v roke Previdnosti Božje misleč, kako je ravno prav, da sem bil mnogo let daleč od svoje domo-

vine, ter nisem na nobeno stran zavezan ali zapleten, pa mi bo laglje stati nad razburjenimi strankami in morda mogoče kaj pripomoči, da se vihar poleže.

Šel sem za nekoliko tednov v samoto dalmatinskega otoka Lokrimskega, da se z molitvijo, premišljevanjem in proučevanjem pripravim za vzvišeno, prevažno in pretežno mesto. Gredé v Ljubljano sem obiskal tudi Trsat, da prečisti in premogočni Devici Mariji izročim sebe in vso svojo prihodnjost. Jasna mi je bila naloga: kraljestvo Jezusovo utrjevati, če treba braniti kot škof v Avstriji med rojaki Slovenci, katerim je tudi nekoliko Nemcev primešanih.

II.

Pripeljal sem se v Ljubljano v petek 20. majnika. Pripravil se mi je veličasten sprejem, sijajna je bila intronizacija v nedeljo 22. majnika. V prvem pastirskem listu, v svojih govorih v cerkvi, pri banketu in družih okolnostih sem želel pokazati, kaj mislim in nameravam. Naj bi vsakdo znal, da ljubim svoj narod, ali da nečem zanemarjati Nemcev, živčih v moji škofiji; naj bi vsakdo znal, da

ne želim drugega, kakor da v moji škofiji vlada naš Gospod Jezus Kristus in sicer vlada po svoji sveti katoliški cerkvi, in da bi v luči njegovih naukovi vsi premagovali svoje strasti, pobijali svoje sebične namene in njemu pokorni zedinili se in tako živeli, da pridemo do srečne smrti. Želel sem se tako obnašati, da nobenega ne odbijem od sebe, nobenega ne odbijem od cerkve, ampak tudi nasprotnike pomirim in jim vsaj razloge za morebiti opravičeno nasprotovanje odvezam, ako se mi ne bi posrečilo popolnoma jih pridobiti. Za to sem se odločil za marsikatero korake in za razna obiskovanja, ki so se mnogim nerazumljiva zdela: ali odločil sem se zanje prav iz prepričanja, prav po željah svojega srca in pomolivši se v svoji kapelici pred tabernakelnom.

III.

Tri okolnosti so me kmalu mučno zaskелеle.

Najprej sem opazil strastno borbo stanu trgovskega pa stanu kmečkega in delavskega. Za pomoč so me prosili posebno trgovci, ker jim konsumna društva in zadruga silno škodo napravljajo. Obljubil sem raznim prosivcem, da se bom o okolnostih dal točno podučiti. To sem storil deloma po zanesljivih možeh, deloma osebno. Videl sem, da so posojilnice, zadruga in konsumna društva sploh za ljudstvo navadno ne le koristna, ampak kar naravnost potrebna: saj se po njih dobiva ceneje posojilo, ceneje stvari, potrebne za delo in gospodarstvo, ceneje obleka in hrana; videl sem, da so na mnogih mestih nekateri trgovci poprej ljudstvo kar odirali in neusmiljeno prodajali njegove domačije; videl sem, da se je na mnogih krajih ravno od trgovcev, posebno gostilničarjev širil med ljudstvo duh protiven Bogu in pravici. Sem se li mogel zavzeti za nekoliko deloma po pravici, deloma nedolžno trpečih trgovcev proti ogromni večini naroda? Navadno sem molčal, žalost v srcu zakrival, pustil, da tudi za naprej duhovniki delajo kakor do sedaj in premišljeval, kako bi se nasprotstva mogla ublažiti.

Opazil sem onda, da me sumljivim očesom pogledujejo ravno najodličnejši katoličani, da se od svojega škofa obračajo tudi dobri duhovniki, čul sem, kako se govori, da je v Ljubljani liberalen škof. Opazil sem vse to in tudi vedel, od kod nesporazumljenje, ali vendarle sem hotel ostati na potu odkritosrčne prijaznosti do mož, zbranih pod zastavo svobodomiselnosti, od katerih so mi ravno najglavnejši prav posebno ali vsaj precej prijazni bili, pripravljeni prijenjavati do najskrajnejših mej, do katerih se sploh prijenjati more. Tudi zavoljo teh odnošajev me je srce peklo. Ohladilo se mi je samo onda, ko sem na birmanju, pri posvečevanju cerkvâ, pri shodih Marijinih kongregacij gledal naše ljudstvo, naše mladeniče in dekleta, ter se prepričal, da so Bogu vdani, da plamté za lepo krščansko življenje, da so v resnici plemenitih src, pravi ponos za vse Slovence.

Opazil sem nazadnje tudi, kako tako zvani liberalni časopisi neprestano donašajo vesti, s katerimi se grdi sv. cerkev, ali zasramujejo redovniki in redovnice, ali tožijo duhovniki, posebno mlajši; zraven sem pa tudi opazal, kako ravno ti listi posebno v podlistkih pišejo naravnost spodtakljivo, pohujšljivo, pohotno, nesramno, kako priporočajo pesmi in knjige, v katerih se kar naravnost slavi življenje, kakoršno obsoja šesta Božja zapoved. Ko sem stvari bolje preiskoval, sem doznal, da se ravno okoli teh listov zbirajo možje, ki so si na prapor napisali svobodomiselnost, ter jo v govorih svojih poudarjali. Da se še bolj podučim, sem šel in sem preiskal precej tožbâ zoper naše duhovnike. Duhovniki, nevedoči za moje namere, so se tega prestrašili in videl sem iz raznih odgovorov, da so tudi starejši in pametni gospodje začeli nad menoj obupavati. Jaz pa sem šel svojim potom in prepričal sem se, kako grdo in nesramno se duhovniki obrekujejo; prepričal sem se, da so se obrekovali najbolj oni duhovniki, ki so, nameščeni na bolj kritičnih župnijah, žrtvovali svoj mir, svoj denar in svoje zdravje, da siromašno ljudstvo obranijo onih, ki so mu materijelno in duševno škodovali; prepričal

sem se, da se včasih kak duhovnik res kaj zaleti, kaj nerodnega v naglosti stori, kako preostro besedo izgovori, ali da je resnično komaj četrtna tega, kar se zoper nje piše in govori. Tudi te okoliščnosti so me silno pekle.

IV.

Ne smem pozabiti meseca avgusta in raznih shodov v Ljubljani. Veselo sem pozdravil v Ljubljani učitelje; udeležil sem se njihovih svečanih sestankov, ker spoštujem in cenim učiteljski stan, pa mi je drago, ako napreduje, ako si pridobiva zmiraj več ugleda, ako se mu podajajo sredstva za mirno vsakdanje življenje. Nisem se bal prestopiti praga „Narodnega doma“. Pa sem tudi pozneje na birmovanju obiskaval gg. učitelje, da, še one, o katerih sem vedel, da so do Boga in cerkve bolj hladni, ali hotel sem pokazati svoje spoštovanje do učiteljskega stanu sploh. Veselilo me je, ko sem mogel soditi, da učitelji iskreno moje spoštovanje do njih priznavajo.

Pozdravil sem tudi shod županov in potem shod naših visokošolcev. Toda govori dijakov pri shodu in banketu, kjer se je krščanstvo kar naravnost zametavalo, kjer se je mala peščica krščanskih dijakov zaničevala, potem govori bolj zrelih mož iz kroga pod zastavo svobodomiselnosti, ki so dijake proslavljali, v njihovih svobodomiselnih načelih utrjevali in odobraval njihove naklepe, naj bi isto svobodomiselnost nosili na raznih shodih med narod: to me je osupnilo, to mi je ko blisk v temi posvetilo in razsvetilo položaj prenevaren za krščansko naše ljudstvo, pa sem hitel pred tabernakelj iskat sveta in pomoči za prihodnost.

Prvi plod mojega razmišljanja je bil „Poziv častiti duhovščini“ od 30. avgusta 1898 v škofjskem listu 1898, str. 101 in 102, kjer duhovnike opozarjam na nevarnosti in kličem na požrtvovalno delo, da obvarujemo narod, obvarujemo v narodu sv. krščansko vero. Sprožil sem misel o katoliški gimnaziji, poprašal sem o misijonih, če bi jih mogli prav obilno obhajati tekom leta 1899 in 1900, razpisal sem nagrade za delo o življenju Gospoda našega

Jezusa Kristusa. Opazil sem, kako iz svobodomiselnih krogov švigajo prve strele proti meni, opazil sem pa tudi, da so moji duhovniki za naglašene ideje sicer zavzeti in navdušeni, ali da premnogim manjka potrebnega poguma, da se izpeljejo in uresničijo.

V.

Prepričan, da me čaka hud odpor, ko bom moral vse odločnejše nastopiti za pravice Božje in za kraljestvo Jezusovo, prepričan, da se bo „hosana“ kmalu spremenil v „crucifige“ in hoteč v miru in pred Bogom vsaj v glavnih potezah osnovati si obrambeni program, sem pohitel v Rim, toda skozi Lurd. Mnogo sem se na potu posvetoval z najodličnejšimi cerkvenimi osebami, še več pa v vroči molitvi k prečisti Devici Mariji, ki je „sedež modrosti Božje“ in po njej k presv. Srcu Jezusovemu. V srcu so se viharji plegli, teme so se razpršile, negotovosti so minule; vrnil sem se domov miren in pripravljen zadeti križ na ramo in iti za Gospodom in Bogom svojim na Kalvarijo.

Prvi plod mojega romanja je bil božični pastirski list na duhovnike in oni na narod, potem pa poziv gg. dekanom na dekanski shod po beli nedelji. Ves program meri na to, da se verniki moje škofije obvarujejo nevarnosti, skritih pod navidezno nedolžnim imenom svobodomiselnosti, da se vernikom mojim ohrani in poživi in utrdi vera v Boga Očeta in Sina in sv. Duha, da vzgojimo tudi lajikov omikanih, zvesto vdanih večni resnici, ne pa oni grozni in silno škodljivi zmoti, ki se nam ponuja pod navidez bliščečo zastavo svobodomiselnosti.

Kar sem slutil, to se je zgodilo. Od novega leta pada udarec za udarcem na škofa in njegove zavode; nadaljuje se pa tudi ostudna borba zoper duhovnike, zoper verske nauke, zoper čisto krščansko življenje. In kako se je po škofu udrihalo, ko je pokupil vse zvezke nesramnih pesmi, v katerih se je mesenost poveljevala, v katerih se je nečista ljubezen slavila kot presladek užitek, po katerem treba koprniti!

VI.

Prišle so ljubljanske volitve. Ker sem čul, da se jih bo udeležila tudi konservativna stranka, to je ona, ki si je na prapor svoj zapisala krščanska načela, ki hoče biti pokorna Bogu in Jezusu v njegovi cerkvi, sem bil tako sloboden, da sem pisal dvema župnikoma in ju poprašal, ali bi ne bilo dobro poseči nekoliko v volitve za kandidate konservativne stranke? Malo poprej se je udrihalo po duhovnikih, udrihalo v deželni zbor, udrihalo v „Narodnem domu“, udrihanje pa se odobravalo tudi od mož, ki v privatnih razgovorih niso ravno najhujši pristaši svobodomiselnosti: zato sem mislil, da ne bom zagrešil, če samo poprašam dva gg. župnika, ali bi ne bilo prav, da se skušamo teh mož obraniti in sicer poslužujoč se svojih pravic pri volitvah?

List moj je prišel v roke meni nasprotnih mož: od tedaj še hujša vika na mene, češ, postal sem strankar, stopil sem na čelo ene stranke, drugi pa napovedal boj. Kaj ne, jaz naj samo lepo rožni venec v svoji kapelici molim, mirno naj pa gledam, ko volk v ovčji koži skuša raztrgati v skrb mi izročene ovce? Da, kar molčim naj in dopuščam, da se skuša izpodkopati temelj večnih resnic, da se zapečuje narod, da se oskrunja čisto življenje, da se v spisih grdi Bog, Devica Marija, sveti zakramenti! In če se za te naše svetinje postavim na noge, postal sem strankar!

VII.

Takšen je položaj danes in tako je do tega položaja prišlo. Pa zakaj to objavljam? Zato, da se resnica prav spozna, in da se bodo mogli orientirati tudi dobri možje, ki z glavo majejo, nesrečni položaj objokujejo in ne vedo prav za prav, kaj je temu krivo? Med drugimi sem dobil sledeči list:

Presvetli knez in škof!

Še nikdar niso bile strasti v naši lepi domovini tako razdirjane, še nikoli ni bilo toliko nasprotstva, toliko kletja na Kranjskem, kakor ravno v zadnjem času. Srce mora boleti vsa-

kega poštenega domoljuba, če se spomni na te pretušne razmere. Na drugi strani pa se mora tudi vsak pošteno misleči vprašati, od kod vse to prihaja?

Res da je narodna napredna stranka mnogo mnogo zakrivila, res, da je „Slov. Narod“ v zadnjih časih po nepotrebnem blatil vsvišeni duhovski stan, a nastane vslic temu vprašanje: Ali se to ni dalo nekoliko omejiti, ali ni bilo mogoče nasprotstva ublažiti, in ali res ni bilo mogoče najti nek modus vivendi, ki bi bil mero-dajen za sinove jedne in iste matere?

Da, bilo je mogoče!

Presvetli knez in škof, gotovo niste pozabili, kako odkritosrčno je bilo veselje vseh Slovencev nad Vašim prihodom v rodno deželo. Veselje bralo se je vsakemu na obrazu, ker je bilo upanje opravičeno, da pridejo oni možje obeh strank, katerim je boj življenski pogoj, in ki se le med preprirom zamorejo obdržati na površju, ob veljavo. Nada je bila, da se ljudstvo otrese nezdravega razmerja in da se bode odslej sbiralo le okrog Vas, presvetli knez in škof! Kakor zvezda danica pokazali ste se, prevzvišeni vladika, na slovenskem obsorju!

Žali Bog, da se ti upi, te nade niso uresničile!

Brezvestni sebičneži vedeli so s prihlinjenimi govoricami, s pretiravanjem razmer, Vas, prevzvišeni vladika, potegniti na jedno samo stran in od tod prihaja vse sló. Možje, katerim je boj namen, kateri iz osebnih zavisti, iz osebnega sovraštva delajo na to, da se prepri vedno huje in huje razširja, možje, katerih veljavo raste samo ob prepri — morali bi se odstraniti, taki možje ne bi smeli imeti odločilne besede!

Zakaj se te vrstice pišejo? Pisec si pač ne osmeluje, dajati pouk svojemu višjemu pastirju! Ne, kaj tacega smatra sploh za nedopustno! Le opozoriti Vas je hotel na pravi izvir sovratnega boja, sajedno proseč Boga, naj bi Vam, prevzvišeni, dal milost, konec storiti boju!

Kake bodo posledice vsega tega! Če prihlinjeni politiki konservativne stranke trdijo, da se bo vsled boja sčistilo ozračje in se ukrepilo katoliško prepričanje, je to trditev brez podlage. Človek je vedno bolj k slabemu kot dobremu nagnjen in tudi stanovniki na deželi so dovzetni katoliškemu prepričanju nasprotnim idejam! Kaj lahko se pripeti, da začne tudi pri kmečkih ljudeh vreti in to vrenje se ne bi dalo tako

lahko ustaviti, saj so skrbeli gotovi ljudje, da je avtoriteta pred oblastmi kolikor toliko spodkopana!

Prezvišeni knez in škof, v Vaši moči je, da se z nova oživi upi in nade, katere je stavilo kranjsko prebivalstvo brez izjeme v Vaš prihod!

*Eden, kojega domači prepri
ne veselé.*

V tem listu gledam dušne borbe poštenega, vernega Slovenca, ki mnogo mnogo trpi in bi narodu rad pomagal, pa ne ve kako. Ker mislim, da ima precej somišljenikov, za to ga prosim, naj on in slično misleči moja pojasnila prečitajo in premislijo, pa bodo spoznali tečaj stvari, ter jih mogli bolje presoditi.

VIII.

Hvaležen sem za list. Ne bom pobijal, kar je krivega v njem. Naj zadostuje, kar sem dosedaj napisal. Dodajem pa še to le, da pokažem mesto, na katerem bi se mogli Slovenci sestati in zediniti. Če tudi osebno spoštujem nasprotne može, spoštujem radi marsikaterih dobrih lastnosti, pa vendar ne morem spoštovati njihovih zmot, ne morem mirno gledati pogubnega njihovega delovanja, ampak sem dolžan Bogu, cerkvi in domovini, da se jim postavim v bran. Kar sem rekel v zadnjem pastirskem listu od 22. januarja 1899, rečem tudi sedaj: „O naj nam dobri Bog dodeli, da se pod križem sestanemo vsi Slovenci, ne samo oni po vaseh, ampak tudi oni po mestih, ne samo tisti, ki poznajo samo svojo domačo vaško šolo, ampak tudi tisti, ki so dovršili svoje nauke na visokih šolah! Če se mi pod križem snidemo in iz srca z rimskim stotnikom zakličemo: „Resnično, ta je Sin Božji!“¹⁾: ko-

¹⁾ Mat. 27. 54.

liko laže se bomo zedinili tudi v skrbi za razne časne naše potrebe in težnje, pa z zedinjenimi močmi bolj gotovo in bolj lahko dosegli vse to, kar je zares koristno in potrebno, da Slovenci napredujemo in se tako razvijamo, da bomo sredi drugih bratskih nam narodov mogli vedno častno mesto zavzemati.“

Da pa to dosežemo, delajte, da se vresničijo moji načrti o katoliških zavodih, posebno o katoliški gimnaziji, o svetih misijonih letos in prihodnje leto, o romanju v Jeruzalem,¹⁾ o katoliškem shodu. Vsaj z njimi samo to nameravam, da vlada med nami naš Bog in Gospod in da se okoli njega vsi zedinimo. Za one pa, ki nam nasprotujejo, molimo in kličimo k Bogu. Vsaj jaz se jih vsak dan spominjam pri daritvi sv. maše in trdno upam, da bo napočil dan, ko se bodo tudi oni z vsemi silami svojega srca oklenili Jezusa križanega.

IX.

Tako sem na kratko načrtal tečaj svojega javnega življenja in delovanja v prvem letu, odkar sem postal ljubljanski škof. Na dan obletnice prihoda v Ljubljano bom zjutraj zopet na Trsat, da se tam zahvalim premogočni Materi Božji za neizmerno veliko pomoč v minulem letu in da se ji priporočim tudi za drugo leto: ona je peklenski kači glavo strla, na njo zaupam. Vse vernike pa prosim, da se me tistega dne prav posebno spominjajo v molitvah svojih. Z Bogom!

¹⁾ Gosp. župnike, kapelane in sploh duhovnike prosim, naj osebno nagovarjajo one, ki bi mogli v Jeruzalem. Mnogi bi mogli, ali manjka odvažnosti in poguma, moramo jih samo spodbuditi. Torej na delo!

V Ljubljani, 13. majnika 1899.

† Anton Bonaventura
knez in škof.

33.

INDICTIO

VNIVERSALIS IVBILAEI ANNI SANCTI

MILLESIMI NONINGENTESIMI

LEO EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI

VNIVERSIS CHRISTIFIDELIBUS

PRAESENTES LITTERAS INSPECTVRIS

SALVTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

Properante ad exitum saeculo quod annuente Deo Nos ipsi prope totum emensi vivendo sumus, animum volentes induximus rem ex instituto maiorum decernere, quae salutis populo christiano sit, ac simul curarum Nostrarum, qualescumque in gerendo Pontificatu maximo fuerint, extremum velut vestigium ostendat. IVBILAEVM MAGNVN dicimus, iam inde antiquitus in christianos mores inductum, decessorumque Nostrorum providentia sancitum: quem tradita a patribus consuetudo *Annum sanctum* appellat, tum quod solet esse caeremoniis sanctissimis comitatur, tum maxime quod castigandis moribus renovandisque ad sanctitatem animis adiumenta uberiora suppeditat. Testes Ipsi sumus quanto opere is ad salutem valuit qui postremo actus est ritu solemni, Nobis videlicet adolescentibus Leone XII pontifice maximo: quo tempore magnum tutissimumque religioni publicae theatrum Roma praebuit. Memoria tenemus ac videre propemodum etiam nunc videmur peregrinorum frequentiam: circumeuntem templa augustissima, disposito agmine, multitudinem: viros apostolicos concionantes in publico: celeberrima Urbis loca divinis laudibus personantia: pietatis caritatisque exempla edentem in oculis omnium, magno Cardinalium comitatu, pontificem. Cuius recordatione memoriae ex temporibus iis ad ea, quae nunc sunt, mens acerbius revocatur. Earum quippe rerum quas diximus quaeque si in luce civitatis,

nulla re impediante, peragantur, mire alere atque incitare pietatem popularem solent, nunc quidem, mutato Urbis statu, aut nulla facultas est, aut in alieno posita arbitrio.

Utrumque sit, fore confidimus ut salubrium consiliorum adiutor Deus voluntati huic Nostrae, quam in eius gratiam gloriamque suscepimus, cursum prosperum ac sine offensione largiatur. Quo enim spectamus, aut quid volumus? Hoc nempe unice, efficere homines, quanto plures nitendo possumus, salutis aeternae compotes, huiusque rei gratia morbis animorum ea ipsa, quae Iesus Christus in potestate Nostra esse voluit, adhibere remedia. Atque id a Nobis non modo munus apostolicum, sed ipsa ratio temporis plane videtur postulare. Non quod recte factorum laudumque christianarum sit sterile saeculum: quin imo abundant, adiuvante Deo, exempla optima, nec virtutum genus est ullum tam excelsum tamque arduum, in quo non excellere magnum numerum videamus: vim namque procreandi alendique virtutes habet christiana religio divinitus insitam, eamque inexhaustam ac perpetuam. Verum si circumspiciendo quis intuetur in partem alteram, quae tenebrae, quantus error, quam ingens multitudo in interitum ruentium sempiternum! Angimur praecipuo quodam dolore, quotiescumque venit in mentem quanta pars christianorum, sentiendi cogitandique licentia deliniti, malarum doctrinarum veneno sitienter hausto, fidei di-

vinae in se ipsi grande munus quotidie corumpant. Hinc christianae taedium vitae, et late fusa morum labes: hinc illa rerum, quae sensibus percipiuntur, acerrima atque inexplebilis appetentia, curaeque et cogitationes omnes aversae a Deo, humi defixae. Ex quo fonte teterrimo dici vix potest quanta iam in ea ipsa, quae sunt civitatum fundamenta, perniciēs influxit. Nam contumaces vulgo spiritus, motus turbidi popularium cupiditatum, caeca pericula, tragica scelera, nihil denique sunt aliud, si libet caussam introspicere, nisi quaedam de adipiscendis fruendisque rebus mortalibus exlex atque effrenata decertatio.

Ergo interest privatim et publice, admoneri homines officii sui, excitari consopita veterno pectora, atque ad studium salutis revocari quotquot in singulas prope horas discrimen temere adeunt pereundi, perdendique per socordiam aut superbiam caelestia atque immutabilia bona, ad quae sola nati sumus. Atqui huc omnino pertinet annus sacer: etenim per id tempus totum Ecclesia parens, non nisi lenitatis et misericordiae memor, omni qua potest ope studioque contendit ut in melius humana consilia referantur, et quod quisque deliquit, luat emendatrix vitae poenitentia. Hoc illa proposito, multiplicata obsecratione auctaque instantia, placare nititur violatum Dei numen, arcessere e caelo munerum divinorum copiam: lateque reclusis gratiae thesauris, qui sibi sunt ad dispensandum commissi, vocat ad spem veniae universitatem christianorum, tota in eo ut reluctantes etiam voluntates abundantia quadam amoris indulgentiaeque pervincat. Quibus ex rebus quid ni expectemus fructus uberes, si Deo placet, ac tempori accommodatos!

Augent opportunitatem rei extraordinaria quaedam sollemnia de quibus iam, opinamur, satis notitia percrebuit: quae quidem sollemnia excessum undevicesimi saeculi vicesimique ortum quodam modo consecraverint. Intelligi de honoribus volumus Iesu Christo Servatori medio eo tempore ubique terrarum habendis. Hac de re excogitatum privatorum

pietate consilium laudavimus libentes ac probavimus: quid enim fieri sanctius aut salutarius queat? Quae genus humanum appetat, quae diligat, quae speret, ad quae tendat, in unigenito Dei Filio sunt omnia: is enim est *salus, vita, resurrectio nostra*: quem velle deserere, est velle funditus interire. Quamobrem etsi numquam silet, imo perpetua viget omnibus locis ea, quae Domino nostro Iesu Christo debetur, adoratio, laus, honos, gratiarum actio, tamen nullae gratiae nullique honores possunt esse tanti, quin longe plures ei debeantur longeque maiores. Praeterea num paucos saeculum tulit immemori ingratoque animo, qui divino servatori suo pro pietate contemptum, pro beneficiis iniurias referre consueverint? Certe ipsa ab eius legibus praeceptisque vita discrepans plurimorum argumento est flagitiosae ingratiissimaeque voluntatis. Quid quod de ipsa Iesu divinitate Ariannum scelus non semel renovatum nostra vidit aetas? Macti itaque animo, quotquot populari incitamentum pietati consilio isto novo pulcherrimoque praebuistis; quod tamen ita efficere oportet, nihil ut Iubilaei curriculum, nihil statuta sollemnia impediat. In proxima ista catholicorum hominum significatione religionis ac fidei id quoque propositum inerit, detestari quaecumque impie dicta patratave memoriâ nostrâ sint, deque iniuriis, augustissimo Iesu Christi numini praesertim publice illatis, publice satisfacere. Nunc autem, si vera quae- rimus, genus satisfactionis maxime optabile et solidum et expressum et iustum notis veritatis illud omnino est, deliquisse poenitere, et pace a Deo veniaque implorata, virtutum officia aut impensius colere aut intermissa repetere. Cui quidem rei cum tantas habeat annus sacer opportunitates, quantas initio attigimus, rursus apparet oportere atque opus esse ut populus christianus accingat se plenus animi ac spei.

Quapropter sublatis in caelum oculis, divitem in misericordia Deum enixe adprecari, ut votis inceptisque Nostris benigne annuere, ac virtute sua illustrare hominum mentes item-

que permovere animos pro bonitate sua velit; romanorum Pontificum decessorum Nostrorum vestigia sequuti, de venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium assensu, universale maximumque Iubilaeum in hac sacra Urbe a prima vespera Natalis Domini anno millesimo octingentesimo nonagesimo nono inchoandum, et ad primam vesperam Natalis Domini anno millesimo noningentesimo finendum, auctoritate omnipotentis Dei, beatorum apostolorum Petri et Pauli ac Nostra, quod gloriae divinae, animarum saluti, Ecclesiae incremento bene vertat, indicimus per has litteras et promulgamus, ac pro indicto promulgatoque haberi volumus.

Quo quidem Iubilaei anno durante, omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus et confessis sacraque Communionem refectis, qui beatorum Petri et Pauli, item Sancti Ioannis Lateranensis et Sanctae Mariae Maioris de Urbe Basilicas, semel saltem in die per viginti continuos aut interpolatos dies sive naturales sive ecclesiasticos, nimirum a primis vesperis unius diei ad integrum subsequentis diei vespertinum crepusculum computandos, si Romae degant cives aut incolae: si vero peregre venerint, per decem saltem eiusmodi dies, devote visitaverint, et pro Ecclesiae exaltatione, haeresum extirpatione, catholicorum Principum concordia, et christiani populi salute pias ad Deum preces effuderint, plenissimam peccatorum suorum indulgentiam, remissionem et veniam misericorditer in Domino concedimus et imperimus.

Quoniamque potest usuvenire nonnullis ut ea, quae supra praescripta sunt, exequi, etsi maxime velint, tamen aut nullo modo aut tantummodo ex parte queant, morbo scilicet aliaque caussa legitima in Urbe aut ipso in itinere prohibiti; idcirco Nos piae eorum voluntati, quantum in Domino possumus, tribuimus ut vere poenitentes et confessione rite abluti et sacra Communionem refecti, indulgentiae et remissionis supra dictae participes perinde fiant, ac si Basilicas, quas me-

moravimus, diebus per Nos definitis reipsa visitassent.

Quotquot igitur ubique estis, dilecti filii, quibus commodum est adesse, ad sinum Romanum vos amanter invitat. Sed tempore sacro decet catholicum hominem, si consentaneus sibi esse velit, non aliter versari Romae, nisi fide christiana comite. Propterea posthabere nominatim oportet leviorum profanarumque rerum intempestiva spectacula, ad ea converso potius animo quae religionem pietatemque suadeant. Suadet autem imprimis, si alte consideretur, nativum ingenium Urbis, atque eius impressa divinitus effigies, nullo mortalium consilio, nulla vi mutabilis. Unam enim ex omnibus romanam urbem ad munera excelsiora atque altiora humanis delegit, sibi que sacravit servator humani generis Iesus Christus. Hic domicilium imperii sui non sine diuturna atque arcana praeparatione constituit: hic sedem Vicarii sui stare iussit in perpetuitate temporum: hic caelestis doctrinae lumen sancte inviolateque custodiri, atque hinc tamquam a capite augustissimoque fonte in omnes late terras propagari voluit, ita quidem, ut a Christo ipso dissentiat quicumque a fide romana dissenserit. Augent sanctitudinem avita religionis monumenta, singularis templorum maiestas, principum Apostolorum sepulcra, hypogaea martyrum fortissimorum. Quarum rerum omnium qui probe sciat excipere voces, sentiet profecto non tam peregrinari se in civitate aliena, quam versari in sua, ac melior, adiuvante Deo, discessurus est quam venerit.

Ut autem praesentes Litterae ad omnium fidelium notitiam facilius perveniant, volumus earum exemplis etiam impressis, manu tamen alicuius notarii publici subscriptis ac sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eandem prorsus adhiberi fidem, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostrae indictionis, promulgationis, concessionis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem

omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo octingentesimo nonagesimo nono, Quinto Idus Maii, Pontificatus Nostri anno vicesimo secundo.

C. Card. ALOISI MASELLA Pro-Dat. A. Card. MACCHI.

VISA

DE CVRIA I. DE AQVILA E VICECOMITIBVS

Loco † Plumbi

Reg. in Secret. Brevium.

I. CVGNONIVS.

Anno a Nativitate Domini Millesimo octingentesimo nonagesimo nono, die undecimo Maii, festo Ascensionis Domini nostri Iesu Christi, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris et Domini nostri Leonis divina providentia Papae XIII anno vicesimo secundo, praesentes litteras apostolicas in atrio sacrosanctae Basilicae Vaticanae de Urbe, adstante populo, legi et solemniter publicavi.

Ego Ioseph De Aquila e Vicecomitibus

Abbreviator de Curia.

34.

Kanonična vizitacija in sv. birma.

A. Meseca junija.

Dné 3. junija opoldne se odpeljejo prem. knez in škof z brzovlakom v Šmartno pri Litiji, kjer bo dné 4. junija blagoslovljenje in vlaganje temeljnega kamena za novo župno cerkev in sv. birma.

V Godoviču bo sv. birma v nedeljo 18. junija. Dohod v Godovič soboto 17. junija ok. 4. ure popoldne. V Črnem vrhu bo sv. birma v ponedeljek 19. junija, v Zavracu v torek 20. junija. Ob dveh odhod na Goro, kjer bo sv. birma ob štirih, potem odhod v Idrijo. V sredo 21. junija odhod na Vojsko, tam sv. birma. Popoldne nazaj v Idrijo. V Idriji bo sveta birma v četrtek 22. junija. Začetek ob 7. uri, ob 9. uri peta sv. maša in procesija z Najsvetejšim, ker je god sv. Ahacija zaobljubljen dan za Idrijo. V petek 23. junija bo sv. birma v Spodnji Idriji, v soboto 24. junija v Ledinah, v nedeljo 25. junija v Žireh, v ponedeljek 26. junija na Vrh. Odhod skozi Rovte in Logatec v Ljubljano.

B. Meseca avgusta.

V Krašnji bo sv. birma v torek 1. avgusta, v Blagovici v sredo 2. avgusta, v Češnjicah v četrtek 3. avgusta, v Št. Ožbaltu v petek 4. avgusta, v Št. Gotardu v soboto 5. avgusta, v Čemšeniku v nedeljo 6. avgusta, božja pot na Sv. Planino v

ponedeljek 7. avgusta, sv. birma v Zagorju v torek 8. avgusta, v Kolovratu v sredo 9. avgusta, v Izlakah četrtek 10. avgusta, v Pečah v petek 11. avgusta, božja pot k sv. Valentinu v soboto 12. avgusta, sv. birma v Moravčah v nedeljo 13. avgusta. — V Ihanu bo sv. birma v nedeljo 20. avgusta, v Dolu v ponedeljek 21. avgusta, pri Sv. Heleni v torek 22. avgusta, v Hotiču v sredo 23. avgusta, na Savi v četrtek 24. avgusta, v Št. Lambertu v petek 25. avgusta, na Sv. Gori v soboto 26. avgusta, na Vačah v nedeljo 27. avgusta.

C. Meseca septembra.

V petek 1. septembra prihod v Št. Vid pri Vipavi. V soboto 2. septembra sv. birma v Št. Vidu, popoldne sv. birma na Lozicah. V nedeljo 3. septembra birma na Vrabčah, ponedeljek 4. septembra v Poddragi, v torek 5. septembra v Vipavi. V sredo 6. septembra zjutraj odhod in birma na Gočah, popoldne vizitacija na Erzelju, v četrtek 7. septembra sv. birma na Slapu, popoldne vizitacija na Vrhpolju, v petek 8. septembra zjutraj sv. birma v Šturiji, popoldne na Ustiji, v soboto 9. septembra na Planini, v nedeljo 10. septembra posvečevanje župne cerkve in sv. birma v Budanjah, v ponedeljek 11. septembra sv. birma na Colu, v torek 12. septembra sv. birma Podkrajem. Popoldne nazaj v Ljubljano.

35.

Slovstvo.

V Pustetovi zalogi v Regensburgu je pred kratkim na svetlo prišel nov *Proprium Missarum* za ljubljansko škofijo. Ta najnovejša izdaja se naslanja na Misale z leta 1898, ter se odlikuje od prejšnjih v tem, da so mašni formularji, z malo izjemami, popolnem ponatisnjeni tako, da ne bode treba dosti sem pa tje iskati, kar je bilo včasih zelo mudno in motljivo. Tudi formular za mašo sv. Emigdija, ki je bil do sedaj prilepjen na posamnem listu, se nahaja na svojem mestu v Propriu. V Misale je vsprejeta tudi maša najnovejšega svetnika S. Antonii Mariae Zaccaria,

katera je letos prvič za vesoljni katoliški svet ukazana. Da je oblika, papir, tisk, sploh vsa tehnična izvršitev izvrstna, ni treba posebej povdarjati, ker lične vnanjosti smo vajeni pri proizvodih Pustetove liturgične zaloge. — Cena velike oblike: v črnem usnju z marmorno ali rudečo obrezo (K 43·20), z zlato obrezo (K 44·40), v rudečem šagrinu z zlato obrezo (K 50—). Cena manjše oblike: v črnem usnju z marmorno ali rudečo obrezo (K 36—), z zlato obrezo (K 38—), v rudečem šagrinu z zlato obrezo (K 42—).

Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

36.

Konkurzni razpisi.

Razpisuje se eden kanonikat cesarske ustanove pri stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani.

Prošnje za ta kanonikat so obrniti na Njegovo ces. in kr. apostolsko Veličanstvo.

Razpisujejo se dalje župnije: Bukovšica v loški dekaniji, Loški Potok v ribniški dekaniji, Moravče in Sveta gora v moravški dekaniji, Poddraga v vipavski dekaniji, Šenturška gora v kranjski dekaniji in Št. Vid pri Zatičini v šmarijski dekaniji.

Prosvici za župnije Bukovšica, Moravče, Sveta gora, Šenturška gora in Št. Vid pri Zatičini naj naslové svoje prošnje na veleslavno c. kr. deželno vlado v Ljubljani, za župnijo Loški Potok na slavno lastništvo patronske graščine v Ribnici, za župnijo Poddraga pa na preč. kn. šk. ordinarijat v Ljubljani.

Kot zadnji rok za vlaganje prošenj se s tem določi 24. junij l. 1899.

37.

Škofijska kronika.

Kanonično vmeščeni so bili čč. gg.: kanonik Andrej Zamejic na podeljeno mu stolno dekanijo pri stolnici sv. Nikolaja v Ljubljani, dné 11. maja 1899; moravški župnik in dekan Tomaž Kajdiž na podeljeni mu Flachenfeld-Wollwizev kanonikat pri tukajšnji stolnici, dné 11. maja 1899; Henrik Dejak, kurat na Vrhpolju, na podeljeno mu na novo ustanovljeno župnijo Vrhpolje pri Vipavi, dné 4. aprila 1899; Anton Žgur na župnijo Hrenovice dné 24. aprila 1899.

Kn. šk. duhovnima svetnikoma sta bila imenovana čč. gg. Ivan Tomažič, mestni župnik v Škofji Loki in Štefan Jaklič, župnik v Št. Vidu pri Zatičini,

Premeščen je č. g. Frančišek Finžgar, mestni kapelan v Idriji, kot ekspozit v Št. Jošt nad Kranjem.

V ljubljansko škofijo je sprejet č. g. Ivan Mausser, duhovnik sekovske škofije, rojen 29. maja 1868 v Polomu, ter je nameščen kot ekspozit na Zdihovem (Oberskril) pri Mozeljnu.

Stalni pokoj je dovoljen č. g. Frančišku Pleško-tu, župniku v Poddragi.

V začasni pokoj je stopil č. g. Ivan Pavlič, župni upravitelj na Šenturški gori.

Umrli so čč. gg. Maksimilijan Veja, župnik v Bukovšici, dné 11. aprila 1899; Josip Sterbenc, upokojeni duhovnik in zlatomašnik v Ljubljani, dné 20. aprila 1899; Štefan Jaklič, župnik v Št. Vidu pri Zatičini, dné 2. maja 1899.

Priporočajo se v molitev čč. gg. duhovnim sobratom.

Knezoškofijski ordinarijat ljubljanski, dné 13. maja 1899.